

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนของสตรีวัยทองที่ไม่ได้รับฮอร์โมนทดแทน โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ เป็นสตรีวัยทองที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยบริการปฐมภูมิเครือข่ายของโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ทั้งหมด 8 แห่ง มีจำนวนประชากร 10,570 คน (จากฐานข้อมูลประชากร เพศหญิง ในอำเภอศรีสำโรงที่มีอายุ 40 – 59 ปี ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยบริการปฐมภูมิเครือข่ายของโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย อำเภอ ศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย สืบค้นวันที่ 13 เมษายน 2549) มีลักษณะ ดังนี้

1. อายุระหว่าง 40-59 ปี
2. ไม่ได้รับฮอร์โมนทดแทน
3. ไม่มีประวัติการทำผ่าตัดมดลูกและรังไข่ทั้งสองข้าง
4. ไม่มีการตั้งครรภ์ในขณะที่เก็บข้อมูล
5. อาศัยอยู่ในชุมชนอย่างน้อย 6 เดือน
6. ไม่จำกัด ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับการศึกษาและอาชีพ
7. สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยเข้าใจ

กลุ่มตัวอย่าง

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง คำนวณโดยอาศัยหลักเกณฑ์ ของเคอร์ลิงเจอร์ และ เพดฮาเซอร์ (ธวัชชัย วรพงศธร, 2532. หน้า 60 อ้างอิงจาก Kerlinger and Padhazer, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่าง แบบหลายขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการสุ่มหน่วยบริการปฐมภูมิ เครือข่ายของโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย จากทั้งหมด 8 แห่ง โดยการสุ่มเอาออก ได้หน่วยบริการปฐมภูมิเครือข่าย 4 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 50

2. คำนวณจำนวนสตรีวัยทองจาก 4 หน่วยปฐมภูมิที่สุ่มได้ คิดขนาดโดยการเทียบ
บัญญัติ ไตรยางศ์ให้ได้จำนวนทั้งสิ้น 180 คน

ตาราง 1 แสดงขนาดประชากรและขนาดกลุ่มตัวอย่างของสตรีวัยทองจำแนกตามหน่วยปฐมภูมิ

ประชากร (คน)		กลุ่มตัวอย่าง (คน)	
ตำบลบ้านไร่	จำนวน 1,556 คน		
ตำบลทับผึ้ง	จำนวน 1,488 คน		
ตำบลวัดเกาะ	จำนวน 1,601 คน	ตำบล วัดเกาะ	จำนวน 49 คน
ตำบลสามเรือน	จำนวน 2,435 คน		
ตำบลวังลึก	จำนวน 1,886 คน	ตำบล วังลึก	จำนวน 58 คน
ตำบลนาขุนไกร	จำนวน 931 คน		
ตำบลเกาะตาเลี้ยง	จำนวน 1,689 คน	ตำบลเกาะตาเลี้ยง	จำนวน 52 คน
ตำบลวังใหญ่	จำนวน 673 คน	ตำบลวังใหญ่	จำนวน 21 คน
รวม	10,570 คน	รวม	180 คน

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเดินทางไปเก็บจากสตรีวัยหมดประจำเดือนที่อยู่ใน
หน่วยบริการปฐมภูมิด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย

1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ และเติมข้อความตาม
ความเป็นจริงลงในช่องว่าง ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส
สัมพันธภาพในครอบครัว อาชีพรายได้ ระยะของประจำเดือน และอาการเปลี่ยนแปลงของวัยทอง

2. แบบสอบความรู้ เรื่องวัยทองและการหมดประจำเดือน เป็นลักษณะคำถามแบบให้
เลือกคำตอบ จาก 3 ตัวเลือก คือ ถูก ผิด และไม่ทราบ ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก จำนวน
10 ข้อ (ข้อ 2- 6 และข้อ 9 - 13) และข้อคำถามทางลบ จำนวน 4 ข้อ(ข้อ1, ข้อ 7-8 และข้อ 14)
รวมทั้งหมด จำนวน 14 ข้อ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้

ตอบถูก หมายถึง สตรีวัยทองมีความรู้ และยืนยันว่าข้อความดังกล่าวนั้นถูกต้อง
 ตอบผิด หมายถึง สตรีวัยทองไม่มีความรู้ หรือ ข้อความดังกล่าวนั้นไม่ถูกต้อง
 ตอบไม่ทราบ หมายถึง สตรีวัยทองไม่มีความรู้ ไม่แน่ใจว่าข้อความดังกล่าวนั้นถูกต้อง
 หรือไม่ถูกต้อง

การให้คะแนน

ตอบ ถูกต้อง ได้ 1 คะแนน

ตอบ ไม่ถูกต้อง ได้ 0 คะแนน

ตอบ ไม่ทราบ ได้ 0 คะแนน

การแปลผลคะแนนรวมของแบบสอบถามเรื่องวัยทองและการหมดประจำเดือนถือตาม
 เกณฑ์ ดังนี้

ระดับดีมาก	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 11.20 ขึ้นไป หรือคะแนนมากกว่าร้อยละ 80
ระดับดี	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 9.80 -11.19 หรือคะแนนรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 70-79
ระดับปานกลาง	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 8.40 – 9.79 หรือคะแนนรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 60-69
ระดับน้อย	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 7.00 – 8.39 หรือคะแนนรวมอยู่ระหว่างร้อยละ 50-59
ระดับน้อยมาก	หมายถึง	มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่า 7 คะแนนลงไป หรือคะแนนรวมน้อยกว่าร้อยละ 50

3. แบบวัดเจตคติของสตรีวัยทอง เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

5 ระดับ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง สตรีวัยทอง เห็นด้วยกับข้อความ มากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง สตรีวัยทองเห็นด้วยกับข้อความ มาก
ไม่แน่ใจ	หมายถึง สตรีวัยทองไม่แน่ใจที่จะตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง สตรีวัยทองเห็นด้วยกับข้อความ น้อย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง สตรีวัยทอง ไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ

ประกอบด้วยข้อคำถามทางบวก จำนวน 12 ข้อ และข้อคำถามทางลบ จำนวน 3 ข้อ
 รวมทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ

ข้อคำถามทางบวก ได้แก่ ข้อ 1-7 และข้อ 10-14

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน

เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน

ไม่แน่ใจ ได้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 1 คะแนน

ข้อคำถามทางลบ ได้แก่ ข้อ 8-9 และข้อ 15

เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 1 คะแนน

เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน

ไม่แน่ใจ ได้ 3 คะแนน

ไม่เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน

การแปลผลคะแนนรวมของแบบวัดเจตคติ ของสตรีวัยทอง

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง สตรีวัยทองมีเจตคติดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง สตรีวัยทองมีเจตคติดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง สตรีวัยทองมีเจตคติด้านกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง สตรีวัยทองมีเจตคติน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง สตรีวัยทองมีเจตคติน้อยมาก

4. แบบวัดการปฏิบัติตนของสตรีวัยทอง เป็นลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณ

ค่า 5 ระดับ รวมทั้งหมดจำนวน 15 ข้อ ได้แก่

5 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตนของสตรีวัยทอง เป็นประจำสม่ำเสมอ

4 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตนของสตรีวัยทองบ่อย แต่ไม่ทุกครั้ง

3 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตนของสตรีวัยทอง เป็นบางครั้ง

2 คะแนน หมายถึง การปฏิบัติตนของสตรีวัยทองนาน ๆ ครั้ง

1 คะแนน หมายถึง สตรีวัยทองไม่ได้ปฏิบัติตนเลย

การแปลผลคะแนนรวมของแบบวัดการปฏิบัติตนของสตรีวัยทอง

คะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง สตรีวัยทองมีการปฏิบัติตนเป็นประจำ

สม่ำเสมอแสดงว่าสตรีวัยทองมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง สตรีวัยทองมีการปฏิบัติตนบ่อย แต่ไม่ทุกครั้ง แสดงว่าสตรีวัยทองมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง สตรีวัยทองมีการปฏิบัติตน เป็นบางครั้ง แสดงว่าสตรีวัยทองมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง สตรีวัยทองมีการปฏิบัติตนนาน ๆ ครั้ง แสดงว่าสตรีวัยทองมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง สตรีวัยทองไม่ได้ปฏิบัติตนเลย แสดงว่าสตรีวัยทองมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนระดับน้อยมาก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content validity) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สัมพันธภาพในครอบครัว อาชีพรายได้ ระยะของการหมดประจำเดือน และอาการของสตรีวัยทอง, แบบสอบถามรู้เรื่องวัยทองและการหมดประจำเดือน, แบบวัดเจตคติของสตรีวัยทอง และแบบวัดการปฏิบัติตนของสตรีวัยทองที่ไม่ได้รับฮอร์โมนทดแทน โดยได้รับการตรวจแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านสถิติศาสตร์-นรีเวชกรรม ทำการตรวจสอบแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ จำนวน 5 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาแก้ไขปรับปรุงข้อความ ตามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยตัดสิ้นจากความเห็นชอบที่ตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 3 ใน 5 หลังจากปรับแก้ได้นำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนนำไปลองใช้

ความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขไปลองใช้ (Try Out) กับสตรีวัยทองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 30 คน (บุญใจ ศรีสถิตินรากร, 2547.) ที่มาใช้บริการที่แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย จากนั้นนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาความเที่ยง ด้านความรู้เรื่องวัยทองและการหมดประจำเดือน, ด้านเจตคติของสตรีวัยทอง และด้านการปฏิบัติตน ของสตรีวัยทองที่ไม่ได้รับฮอร์โมนทดแทน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha). ได้ค่าเรียงตามลำดับ ดังนี้ .7533, .6839 และ .8169

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีขั้นตอนการเก็บ ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในหน่วยบริการปฐมภูมิ ของโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงสาธารณสุขอำเภอศรีสำโรงจังหวัดสุโขทัย เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในหน่วยบริการปฐมภูมิ อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นเครือข่ายของโรงพยาบาลศรีสังวรสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
3. ผู้วิจัยนำหนังสือจากมหาวิทยาลัยนเรศวร ติดต่อประสานงานกับหน่วยบริการปฐมภูมิ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และดำเนินการ ดังนี้
 - 3.1 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง
 - 3.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองและประสานเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยปฐมภูมิช่วยเก็บข้อมูลบางส่วน
 - 3.3 ให้สตรีวัยทองตอบแบบสัมภาษณ์ตามความเป็นจริงโดย ไม่จำกัดเวลา
4. หลังจากกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและแบบวัดแล้ว ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้ และนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS for window (Statistical Package for Social Science / Personal Computer) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ .05 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สัมพันธ์ภาพในครอบครัวระยะของประจำเดือนและอาการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่วัยทอง วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่และอัตราร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตน วิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation = S.D.)
3. คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนโดยค่าไคสแควร์ (Chi-Square)
4. คำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คาดว่าจะเกี่ยวข้อง กับความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติตนโดยค่าไคสแควร์ (Chi-Square)